

OBJAVLJENOM OTKRIĆU:

PIŠE
**TANJA
RUDEŽ**

SNIMIO SAM MOTALA

Hrvatski znanstvenik dr. Igor Štagljar i njegovi suradnici sa Sveučilišta Toronto odgonetnuli su kako funkcioniraju ABC transporter, važni proteini povezani s nizom bolesti. Ovo otkriće objavljeno je jučer u uglednom časopisu Nature Chemical Biology, a Igor Štagljar (47), profesor na Sveučilištu Toronto i član Kanadske akademije znanosti, komentirao je svoje postignuće za Jutarnji list iz Čilea, gdje se trenutno nalazi na poziv čileanskog ministarstva znanosti i tehnologije.

- ABC transporter prisutni su u svim našim stanicama gdje imaju ulogu 'stražara' te odlučuju koje će hranidbene tvari propustiti u stanicu, a koje će, primjerice toksične, izbaciti iz stanice. Mutacijske promjene u ABC transporterima dovode do pojave 13 različitih genetičkih bolesti, od kojih je sigurno najpoznatija cistična fibroza, zatim adrenoleukodistrofija te Tangierov i Zelwegerov sindrom - pojasnio je Štagljar. - ABC transporter su, također, odgovorni što se brojne tumorske stanice ne mogu uništiti kemoterapijom jer ispumpavaju kemoterapijske lijekove izvan stanice. Naše je otkriće pokazalo prvi put kako 19 ABC transportera utječu na pojavu spomenutih bolesti. Također, ono otvara put razvoju novih lijekova koje tumorske stanice više neće moći odbacivati - dodao je Štagljar.

Rođeni Zagrepčanin

Rođen u Zagrebu gdje je 1990. diplomirao molekularnu biologiju na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu (PMF) u Zagrebu, Igor Štagljar u djetinjstvu je maštao da postane ili pilot ili liječnik.

- Kako sam već sa 16, 17 godina izrastao gotovo dva metra, morao sam zaboraviti na profesiju pilota jer tada još nisu radili tako velike avione. Iako sam u Zagrebu uspješno položio prijemne ispite i na molekularnoj biologiji i na medicini, ipak sam se odlučio za molekularnu biologiju jer sam smatrao da je ta znanost na dobrom putu da odgonetne tajne brojnih ljudskih bolesti - prisjetio se Štagljar, koji je doktorirao na prestižnom ETH (Švicarski nacionalni tehnološki institut) u Zürichu.

Nakon usavršavanja na Sveučilištu Washington u Seattleu vratio se i kao 35-godišnjak postao najmlađi strani profesor u povijesti Sveučilišta Zürich. Tamo je razvio i patentirao MYTH tehnologiju pomoću koje se mogu pratiti kontakti između ljudskih membranskih proteina, važnih jer su uključeni u nastanak niza bolesti. Časopis The Scientist 2005. MYTH je proglasio je jednom od 10 vrhunskih tehnologija koje će obilježiti sljedećih 10 godina u molekularnoj biologiji.

- S velikim zadovoljstvom mogu reći da se to obistinilo. MYTH tehnologija ušla je u

brojne svjetske laboratorije, ne samo akademske već i laboratorije farmaceutskih kompanija, te je dosad opisana u više od 1000 znanstvenih publikacija. Na osnovi MYTH tehnologije osnovao sam u Švicarskoj biotehnošku kompaniju Dualsystems Biotech, koja uspješno radi već 12 godina i zapošljava 25 znanstvenika - ispričao je Štagljar.

- Poseban je osjećaj kada ste negdje na kongresu i kada vam priđu znanstvenici raznih generacija i kažu: 'Ah, you're that MYTH guy, great job...' Onda shvatite da ste napravili nešto pozitivno za znanost i čovječanstvo, što je već ostavilo trag u biomedicini - dodao je Štagljar.

Sveučilište u Torontu

Naš sugovornik od 2005. radi u Centru za istraživanje života Terrence Donnelly Sveučilišta Toronto.

- Iako je Švicarska lijepa i sređena zemlja, po mentalitetu mi puno više odgovara Kanada, gdje su ljudi mnogo opušteniji. Također, u Švicarskoj ćete uvijek biti i ostati stranac bez obzira na to koliko dugo živite tamo, dok u Kanadi to nije slučaj - rekao je Štagljar, koji je 2012. proglašen najistaknutijim znanstvenim imigrantom u Kanadi.

Štagljar živi u Kanadi, gdje je proglašen najboljim znanstvenim imigrantom

'U mladosti sam igrao rukomet'

Dugo sam se bavio rukometom, a igrao sam za juniorsku reprezentaciju bivše Jugoslavije. Neki od mojih tadašnjih suigrača kao što su Ratko Tomljanović, Bruno Gudelj, Iztok Puc, Neno Kljajić i Ivica Udovičić osvojili su zlatnu medalju za Hrvatsku 1996. na Olimpijskim igrama u Atlanti - rekao je Igor Štagljar.

- Sport ima jako važnu ulogu u mom životu i bez njega ne mogu zamisliti svakodnevnicu. Veliki sam pobornik metode intervalnog treninga snage koju mi je preporučio moj prijatelj Craig Ballantyne, kojije bio osobni trener Madonne, Julije Roberts i niza celebrityja - istaknuo je Štagljar. *

- Kanada je, slično kao i SAD, država koja je u posljednjih 80-90 godina izgrađena na temelju rada imigranata iz cijelog svijeta. Stoga su te zemlje mnogo tolerantnije od tradicionalnih germanskih zemalja Švicarske, Njemačke i Austrije. Iako u Kanadi živim samo osam godina, osjećam se totalno ispunjenim, kao da sam tu već 20 godina. Sveučilište u Torontu me prigrllilo, a kad god nam u posjet dođe neki značajan znanstvenik, pa i nobelovac, predstave me: 'Ovo je naš profesor iz Švicarske, koji je zapravo Hrvat'. I moje kćeri, 17-godišnja Lara i 14-godišnja Leja, sretne su u Kanadi - ispričao je Igor Štagljar. Zatim se prisjetio anegdote s početka njegova rada u Torontu.

- Prije moga prvog predavanja za studente druge godine medicine na Sveučilištu Toronto, došao sam u predavaonicu 15 minuta ranije da provjerim funkcionira li moje računalo. Studenti su pomislili da sam asistent pa su mi rekli da obrišem ploču prije nego što dođe prof. Štagljar. Ja sam se nasmijeo i bez komentara obrisao ploču. Kad sam se 15 minuta kasnije predstavio i počeo predavanje, studenti su bili šokirani. Nakon predavanja 10 minuta sa mi se ispričavali, a ja sam ih sve pozvao na kavu u Starbucks - ispričao je Štagljar, koji je poput mnogih uspješnih znanstvenika neka vrsta modernog nomada. Godišnje na pozivnim predavanjima i konferencijama diljem svijeta provede oko tri mjeseca.

- Konferencije su mjesta gdje se događa intenzivni networking koji je neizmerno važan u znanstvenom svijetu: izmjenjuju se informacije o

najnovijim znanstvenim otkrićima te susreću kolege koji u znanstvenom svijetu imaju ključnu riječ - istaknuo je Štagljar. Naposljedku, naš se sugovornik osvrnuo i na razvoj znanosti u Hrvatskoj.

Sporno financiranje

- Mislim da se u posljednjih 20 godina učinilo jako malo i da je krajnje vrijeme da se u tom području napravi pomak naprijed. Smatram da sredstva za znanost ima u dostatnim količinama, no najveći je problem u tome što se ona dodjeljuju svim znanstvenicima pomalo, a ne najkompetentnijima. Da tako funkcionira znanost u razvijenim zemljama Zapada, već bi odavno propala. Recept za uspješno bavljenje znanostu je potpuno jasan: novac treba dati najboljima i nepotkupljivima! A takvih u Hrvatskoj ima sigurno dvadesetak, no nažalost oni nemaju mogućnost donositi važne odluke - zaključio je Igor Štagljar. *

JEDAN VATROGASAC I ŠEST DJEČAKA 'Mi smo ulovili lopova koji je krao u našoj ulici'

Drskom provalniku koji navodno već neko vrijeme "operira" Šibenikom sinoć je u Jurasima presudio jedan vatrogasac uz pomoć nekoliko dječaka.

Nakon što je opustošio kuću te iz nje ukrao dva prijenosna računala i nakit u vrijednosti od nekoliko tisuća kuna dao se u bijeg, ali budne oči susjeda iz okolnih kuća nisu dopustile da pro-

de nekažnjeno. Provalniku je tijekom bijega ispala cipela koju su susjedi iskoristili kao trag.

Hrabri susjedi su pročešljali područje i tada su vidjeli provalnikove noge kako vire iz jedne ostave.

Opkolili su ga i pozvali policiju koja je stigla u rekordnom vremenu i privela osuđeničnoga.

Iz PU šibensko-kninske

doznajemo da su uhitili muškarca, 31-godišnjaka, koji se dovodi u vezu s teškom krađom i provalom u kuću.

- Muškarac je uhićen zbog osnovane sumnje počinjenja kaznenog djela provale. Zatečen je na mjestu događaja, a dojavu smo primili od građana. Odmah po pozivu smo postupali - kaže glasnogovornica Marica Kosor. *

I. Krnić

S&D

Savez
Socijalista & Demokrata
u Europskom parlamentu

Imajući u vidu europske izbore koji se održavaju 2014. godine, klub zastupnika Naprednog saveza socijalista i demokrata (S&D) u Europskom parlamentu namjerava uspostaviti rezervnu listu za hrvatske ADMINISTRATORE (M/Ž) kao privremene djelatnike (Temporary agent), platni razred AD5

Opis posla: Administrator pomaže zastupnicima političke grupe Naprednog saveza socijalista i demokrata (S&D)

u Europskom parlamentu i zadužen je za različite zadatke vezane uz aktivnosti političke grupe kao što su: sudjelovanje u zakonodavnom radu parlamentarnih odbora; davanje političkih savjeta, sastavljanje politički i tehnički usklađenih parlamentarnih stajališta iz glavnih područja djelovanja Europske unije; upravljanje, organizacija i popratno praćenje sastanaka i zadaci iz područja informiranja i komunikacije, osobito održavanje kontakata između S&D grupe u EP-u i hrvatske stranke SDP i njenog kluba zastupnika; sastavljanje bilješki, političkih analiza, opisnih dokumenata iz područja nadležnosti za potrebe zastupnika u odborima, tijela grupe i tajništva grupe.

Kandidati moraju ispunjavati sljedeće uvjete: kandidati moraju imati hrvatsko državljanstvo,

sveučilišnu diplomu te profesionalno iskustvo od najmanje dvije godine (nakon dobivanja diplome), vrlo dobro poznavanje mehanizama Zajednice i europskih institucija, dokazanu sposobnost izvršavanja konceptualnih i analitičkih poslova, sposobnost rada u timu u međunarodnom okruženju, dobro poznavanje hrvatskog političkog sustava i europskih političkih sustava.

Osim znanja hrvatskog jezika kandidati moraju temeljito poznavati jedan i dobro poznavati drugi radni jezik S&D grupe. Radni jezici S&D grupe su engleski, francuski, njemački i španjolski.

Postupak odabira obavlja se putem **kvalifikacija i testiranja na temelju kojih** će se uspostaviti rezervna lista uspješnih kandidata koji bi mogli ispuniti kriterije za zapošljavanje kao privremeni djelatnici (*temporary agent*) u platnom razredu AD 5. Radna mjesta uspostaviti će se nakon europskih izbora 2014.

Zainteresirani kandidati mogu pronaći sve potrebne informacije o natječaju za radno mjesto na internetskoj stranici S&D Grupe (www.socialistsanddemocrats.eu), kao i obrazac za prijavu. Navedeni dokumenti su također dostupni na zahtjev u S&D Grupi u Europskom parlamentu, Odjelu za ljudske resurse (Human Resources Unit), 60, rue Wiertz, 1047 Bruxelles, broj faksa: +32 2 284 69 71, sa naznakom AD 07/2013)

Potrebno je strogo se pridržavati uputa iz natječaja za radno mjesto. Obrazac za prijavu i prateći dokumenti trebaju biti poslani preporučenom poštom s povratnicom najkasnije do **petka, 2. kolovoza 2013.** (datum pečata pošte).